

Streszczenie

Celem rozprawy doktorskiej jest stworzenie metody oceny możliwości zachowania wsi olęderskich na terenach zagrożonych powodzią. Przeprowadzone badania doprowadziły do opracowania metody dającej odpowiedź czy tereny wiejskie o zachowanych cechach krajobrazu olęderskiego mogą dalej funkcjonować i rozwijać się pomimo występowania cyklicznych epizodów powodziowych. Opracowana metodyka została zaprezentowana na dwóch odmiennych przykładach obejmujących wsie olęderskie położone w Puszczy Pyzdrowskiej.

Przyjęto hipotezę, że model oceny oparty na wariantach zamierzeń planistycznych umożliwia decydentowi wykonanie oceny możliwości zachowania wsi olęderskich na terenach zagrożonych powodzią przy uwzględnieniu struktury funkcjonalno-przestrzennej, aspektów konserwatorskich oraz warunków hydraulicznych przepływów wód wielkich.

Badania zostały przeprowadzone na przykładzie osadnictwa olęderskiego zlokalizowanego w Puszczy Pyzdrowskiej. Obejmują wsie powstałe na prawie olęderskim od roku 1746 do 1864. Część badań, związana z ryzykiem i zagrożeniem powodziowym, była przeprowadzona w dolinie Warty na odcinku Zagórów – Pyzdry oraz na obszarze zlewni rzeki Błotnia.

Wykorzystanie metod analizy wielokryterialnej umożliwiło wyspecyfikowanie najistotniejszych kryteriów tej oceny, które stanowią podstawę systemu wspierania procesu decyzyjnego. Wypracowana metoda pozwala na określenie czy miejscowości podlegające ocenie mogą zachować olęderski charakter funkcjonalny oraz czy istnieje możliwość dalszego rozwoju przestrzennego w oparciu o cechy wsi olęderskiej.

